

Utbildningsplan Läkarpogrammet 220 poäng

University Medical Degree

Övergripande mål

Jämlikt högskolelagen (1 kap. 9§) gäller följande allmänna mål:
"Den grundläggande högskoleutbildningen skall ge studenterna

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, samt
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området"

Jämlikt högskoleförordningen (Bilaga 2 - Examensordning) gäller följande mål för läkarexamen utöver de allmänna målen i högskolelagen enligt ovan.

Studenten skall ha:

- "förvärvat kunskaper och färdigheter som utgör grund för läkaryrket och för att fullgöra den allmäntjänstgöring (AT) som krävs för att få obegränsad behörighet som läkare,
- förvärvat kännedom om förhållanden i samhället som påverkar kvinnors och mäns hälsa för att som läkare kunna arbeta förebyggande
- utvecklat sin självkännedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, utvecklat sin förmåga till goda relationer med patienter och deras närstående
- förvärvat sådana kunskaper om sjukvårdens ekonomi och organisation som är av betydelse för alla läkare samt utvecklat en yrkesfunktion som förbereder för lagarbete och samverkan med samtliga personalgrupper"

Härutöver gäller följande mål för läkarpogrammet vid Hälsouniversitetet i Linköping:

Studenten skall ha tillägnat sig:

- ett vetenskapligt förhållningssätt med förmåga att delta i forskning och utvecklingsarbete
- en sådan förståelse för andra länder och kulturer samt för internationella förhållanden som är av betydelse för den framtida yrkesfunktionen
- förutsättningar för livslångt lärande

Ämne

Medicin.

Utbildningens syften, innehåll och uppläggning

Inledning och syfte

Läkarpogrammet vid HU syftar till att allsidigt utveckla personlighet och professionellt förhållningssätt hos studenterna och förbereda för den framtida yrkesrollen. Utbildningens mål är grupperade inom fyra områden: Vetenskapligt förhållningssätt och lärande, Professionellt förhållningssätt, Medicinsk vetenskap och klinik samt Samhälle och folkhälsa. Tonvikten ligger på att med helhetssyn lösa vanliga och viktiga medicinska problem i samverkan med andra professioner inom hälso- och sjukvården. Studierna fokuserar på förståelse av principer och koncept inom medicinska och därtill angränsande områden. Studenterna skall också tillägna sig kompetens för fortsatt lärande efter avslutad grundutbildning och utveckla ett vetenskapligt förhållningssätt.

Principer för målbeskrivningar

Huvudområdena för utbildningens mål är delvis överlappande. Stadiemålen beskriver den kompetens, som studenten skall uppnå under de tre stadierna, se kursplaner. För varje termin under respektive stadium skall stadiemålen relateras till terminsmålen, vilka styr det innehåll, som skall behandlas. Stadiemål samt terminsmål måste därför användas tillsammans.

Kompetens enligt utbildningens mål skall uppnås i en växelverkan mellan praktik och teoretiska studier. Även praktiska moment eller färdigheter skall kunna motiveras med teoretiska ställningstaganden eller resonemang.

Problembaserat lärande

Problembaserat lärande, PBL, är den pedagogiska metod som konsekvent används vid läkarprogrammet sedan 1986. I PBL betonas studentens eget ansvar för ett självständigt, livslångt lärande. Det är ett sätt att möta dagens och morgondagens samhälle, som kännetecknas av ständiga förändringar, utveckling och snabb kunskapsstillväxt. En förutsättning för självständigt lärande är ett undersökande förhållningssätt. Studentens egna frågor och problemformuleringar utgör därför grunden för lärandet i PBL. Att kunna söka och värdera informationskällor, samt att utveckla förmåga att förändras och möta förändring i yrkeslivet är andra centrala mål för utbildningen.

Den centrala arbetsformen i PBL är basgruppen som består av 6-9 studenter och en handledare. Basgruppen är navet i studierna under stadium I och II och träffas två timmar två gånger per vecka. Med utgångspunkt i ett s.k. scenario, vanligen ett patientfall, inventerar gruppen sina befintliga kunskaper, bygger frågeställningar kring fallet och identifierar sina inlärningsbehov. Efter att studenterna individuellt har inhämtat kunskaper från olika informationskällor och undervisningsmoment återsamlas gruppen några dagar senare och diskuterar vilka svar som framkommit på de frågor, som fallet gav upphov till. Detta leder till att traditionella ämnen integreras till en tvärvetenskaplig helhet, som tillsammans belyser det aktuella fallet.

Temaområden

Stoffet i läkarutbildningen har delats upp på sju s.k. tema-områden, där grunden för indelningen är organsystem eller ämnesinnehåll när det förra ej är tillämpligt. Dessa teman utgör ram och avgränsning av studierna och har med ett undantag representation på samtliga stadier, se Bilaga 1.

Resurser för inläring

Inläring är en aktiv process som kräver eget arbete. För att tillförsäkra studenten egen tid för inläring skall därför samtliga schemalagda aktiviteter på stadium I och II rymmas inom 15 timmar per vecka. Av samma skäl gäller att klinisk tjänstgöring under stadium III skall ha en omfattning av ca 30 timmar per vecka.

Vid val av undervisningsmoment som stöder basgruppsarbete och praktisk klinisk tjänstgöring eftersträvas variation. Föreläsningar erbjuds för att ge en översikt av ett visst område, belysa svåra områden, eller områden med mycket snabb kunskapsutveckling. Andra moment är seminarier, klinisk undersökningsmetodik, laborationer, inlämningsuppgifter etc. Därtill förekommer patientrelaterade moment och längre tjänstgöringar inom öppen och sluten vård.

Träning i patientkontakt och kommunikation startar redan den första terminen. Detta sker i strimman "patientkontakt, helhetssyn och samtalskonst", även kallad 'Strimman'. En grupp studenter besöker, under de fyra första terminerna en halv dag varannan vecka, en vårdcentral för handledda patientsamtal och gruppdiskussion. Under stadium III sker en fördjupning inom "patientkontakt, helhetssyn och samtalskonst".

Vetenskapligt förhållningssätt introduceras också från termin 1, och genomsyrar sedan utbildningen i sin helhet. Ett individuellt vetenskapligt projekt väljs p.g.a. förkunskapskrav tidigast under termin 5 och genomförs under termin 6, dvs. första terminen på stadium III.

Integration mellan utbildningar

Integration mellan utbildningar är en viktig del av Hälsouniversitetets utbildningsmodell. Efter momentet Hälsa, Etik och Lärande på termin 1 (HEL I) finns senare under utbildningen en uppföljning, HEL II, under två veckor. Därtill tränas lagarbete och kommande yrkesroll tillsammans med studenter från andra hälso- och sjukvårdutbildningar vid undervisningsavdelning under stadium III. Samverkan förekommer även vid gemensam klinisk praktik.

Internationellt utbyte

Läkarprogrammet deltar i internationella program för studentutbyte i Europa och andra världsdelar. Det finns goda möjligheter att fullgöra delar av utbildningen utomlands. Studenter från andra länder kommer också till Hälsouniversitetet, vilket innebär att delar av utbildningen, t.ex. föreläsningar, basgruppsträffar och hela terminer, kan hållas på engelska.

Kvalitetsarbete

Läkarprogrammet bedriver ett kontinuerligt kvalitetsarbete, vilket innebär att utbildningens uppläggnings och innehåll kan modifieras under utbildningens gång.

Utbildningens stadier

Stadium I (Hälsa och biologisk funktion)

Stadium I omfattar termin 1-2. Första delen av termin 1 (T1:A) utgörs av momentet Hälsa, Etik och Lärande (HEL), som läses tillsammans med övriga utbildningar vid HU. Dessa områden studeras med utgångspunkt från egna erfarenheter och föreställningar, vilka prövas mot vetenskapligt underbyggda uppfattningar. Samtidigt introduceras och tränas PBL. Under resten av termin 1 (T1:B) samt termin 2 fokuseras på centrala medicinska koncept för kroppens normala funktioner och bevarande av jämvikt och hälsa. 'Strimman' introduceras på T1:B.

Stadium II (Hälsa och sjukdom)

Stadium II omfattar termin 3-5. Här fortsätter och fördjupas studierna av kroppens normala funktioner i samband med att orsaker till och mekanismer bakom utveckling av sjukliga förändringar studeras. Därtill omfattar stadiet hur sjukdomar kan diagnostiseras med olika laboratoriemetoder, hur man genomför och dokumenterar en patientundersökning och principer för hur sjukdomar kan förebyggas och behandlas.

Stadium III (Patient och prevention)

Stadium III inleds med termin 6, som innehåller fördjupningsarbete (10 p) och valfri period (10 p). Den valfria perioden kan användas för att utöka fördjupningsarbetet till maximalt 20 poäng. Därutöver finns möjlighet att genomgå en biomedicinsk forskarskola på 20 poäng vid Hälsouniversitetet som termin 6.

Under termin 7-11 dominerar praktisk klinisk tjänstgöring i primärvård och i öppen och sluten vård på sjukhus. Tjänstgöringen i primärvård avser att ge studenten insyn i sjukdomspanoramamatt i sin helhet och äger rum i hela Östergötland, Sydöstra sjukvårdsregionen, särskilt Jönköpings län samt i Örebro län. Tjänstgöringen på sjukhus äger rum dels på högspecialiserade sjukhus som Universitetssjukhusen i Linköping och Örebro, dels på andra sjukhus i Östergötland och i sydöstra sjukvårdsregionen, främst länssjukhuset i Jönköping. Under delar av den kliniska tjänstgöringen finns möjlighet att välja placering bland ett antal specialiteter.

Terminerna 7-11 omfattar vardera 20 veckor. De första 18 veckorna innefattar tre tvåveckorsperioder med teori varvat med tre fyraveckorsperioder med praktik. Två veckor ägnas åt individuella studier och examination.

Studenten arbetar under praktikperioderna huvudsakligen enskilt med patientproblem och fördjupar sina kunskaper individuellt. Under varje fyraveckorsperiod bildar de studenter som har praktik på samma eller näraliggande kliniker alternativt sjukhus en s.k. klinisk basgrupp, som samlas en gång per vecka för studier enligt PBL om vanliga kliniska symptom eller problem. Deltagande i klinisk basgrupp via datoruppkoppling kan också förekomma.

Under en termins teoriveckor träffas samma basgrupper två gånger per vecka. Utgångspunkterna fokuserar på områden som belyser den dagliga kliniska verksamheten från andra perspektiv, t.ex. basvetenskap, etik, samhällsmedicin och prevention. Liksom under de tidigare stadierna gäller högst 15 timmar schemalagda eller erbjudna moment per vecka.

Föreskrifter om behörighet

Behörig att antas till läkarprogrammet är den som dels uppfyller villkoren för grundläggande behörighet, som de anges i Högskoleförordningen 7 kap. 4 och 5 §§, dels har kunskaper motsvarande den av Högskoleverket fastställda standardbehörigheten E.1. Betygskravet från programgymnasiet är alltid lägst godkänt.

Betyg och examination

Principer för examinationer

Avsikten är att pröva kunskaper, färdigheter och attityder enl. de olika stadiernas och terminernas mål. Provens utformning skall stimulera till studier enl. de principer för lärande som beskrivits ovan. Detta sker genom att använda en variation av provformer i olika kombinationer där färdigheter samt förståelse och kritisk värdering av faktakunskaper kan prövas. Provformen kan vara muntlig, skriftlig och innehålla praktiska moment. Prov kan hållas på engelska.

Examination äger rum efter varje termin och som regel i slutet av varje stadium. Fokus ligger på innehållet i respektive termin och stadium men prov kan även omfatta tidigare delar av utbildningen, som har betydelse för förståelsen av aktuella problem. Examinationen fungerar som återkoppling till studenten och utbildningen och avgör om studenten bedöms ha inhämtat tillräckliga kunskaper och färdigheter inom det aktuella stadiet eller terminen. Endast betygen Godkänd och Underkänd förekommer, med undantag för att utbytesstudenter från EU-länder kan få betyg enligt ECTS. Information om provens utformning ges i respektive terminsmaterial.

Terminsexamination

Varje termin omfattar obligatoriska moment och slutprov. När obligatoriska moment och slutprov är godkända får studenten godkänt betyg på terminen.

Obligatoriska moment omfattar aktivt deltagande i undervisningsaktiviteter såsom basgrupp, inlämningsuppgifter, seminarium, strimman "Patientkontakt, helhetssyn och samtalskonst", klinisk tjänstgöring, övriga patientrelaterade moment, färdighetsträning och integrationsmoment med andra utbildningar vid HU. Obligatoriska moment specificeras för varje termin i respektive terminsmaterial. I kontakten med patienter skall studenten visa lämplighet för läkaryrket. För termin 6 gäller särskilda regler, se nedan.

Betyg på obligatoriska moment delges studenten två veckor före det första momentet i slutprovet. Erforderlig komplettering av obligatoriska moment beslutas av examinator, som delger beslutet till studievägledaren. Obligatoriska moment omfattande hela eller större delen av en termin får genomföras högst två gånger.

Slutprovet bedömer huruvida studenten uppnått målen för terminen. Slutprovet utgörs av ett skriftligt prov, och på vissa terminer även ett muntligt prov och/eller ett färdighetsprov. Av det terminsmaterial som studenten får vid terminsstart framgår vilka delar slutprovet omfattar. På terminer med både muntligt och skriftligt prov vägs resultatet på de två delarna samman och utgör grund för betyg. Slutprov anordnas i slutet av varje termin. På termin 1 finns slutprov även efter HEL-kursen.

Krav för godkänt stadium

För godkänt betyg på stadium krävs godkänt betyg på ingående terminer samt godkända stadieproven. Provet vid stadium I prövar kompetens i informationssökning. Provet vid stadium II omfattar även kunskapsinnehållet i stadium I och provet efter stadium III omfattar samtliga stadier. Stadieproven består av olika delar, se kursplaner. I dessa anges även de krav som ställs för att studenten skall få delta i olika delarna av stadieproven.

Betyg

Betygsgraderna är godkänd och underkänd.

Omprov

Vid underkänt resultat på det sammanlagda skriftliga och muntliga provet efter en termin skall båda göras om. Vid underkänt resultat endast på färdighetsprov görs detta om separat.

Den som blivit underkänd vid slutprov har rätt att genomgå ytterligare prov, antingen genom deltagande i nästa ordinarie provtillfälle vid terminens slut eller genom deltagande i omprov. Omprov anordnas dels under tredje eller fjärde veckan av vårterminen, dels strax före eller senast under första veckan av höstterminen. Omprov har samma struktur som ordinarie prov. Datum för omprov på en termin ska vara känt av studenten senast vid det ordinarie provtillfället på terminen. Student som underkänts två gånger i slutprov har rätt att begära ny examinator och/eller muntlig tentator.

Vid underkänt betyg på stadiexamen I och II skall alla delar av examinationen göras om. För stadiexamen III gäller att underkända delar görs om var för sig.

Om en student underkänts två gånger i samma moment skall examinator i samarbete med studievägledaren diskutera stödåtgärder och förutsättningar för förnyat prov tillsammans med studenten.

Examensbevis och examensbenämning

Läkarexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 220 poäng. Examensbenämning är Läkarexamen (University Medical Degree).

Övriga föreskrifter och allmänna råd

Utbildningens terminer skall genomgå i turordning. Undantag medges endast i särskilda fall genom individuell studieplan om minst 10 veckor beslutad av programstudierektorn.

Eventuell dispens från tröskelreglerna för tillträde till de olika terminerna beslutas av programstudierektorn. Tröskelreglerna inom varje stadium anges i kursplanen.

För övriga föreskrifter om anstånd, studieuppehåll, återkomst, tillgodoräknande, etc, se Studiehandboken.

Övergångsbestämmelser mellan lokala planer

Denna utbildningsplan gäller från och med höstterminen 2004 för de studenter som då antas till utbildningen samt för de studenter som då påbörjar termin 2. Kursplanen för stadium III gäller från och med höstterminen 2004 för de studenter som då påbörjar termin 6. Studierektor beslutar om individuella studieplaner och former för examination för studenter som följt tidigare utbildningsplan och återupptar studierna enligt denna utbildningsplan.

Omprov enligt den tidigare utbildningsplanen kan genomföras under två terminer från och med den nya studieplanens start på utbildningens respektive termin enligt fakultetsnämndens beslut.